

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 18 • Perjantaina 14. syyskuuta 2007

58. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Elisenvaaran koulun entiset oppilaat kokoontuivat Karjalatalolla Helsingissä yhteispotrettiin tapaamisen päätteeksi lauantaina 1.9.

Elisenvaaran yhteiskoulun alkamisesta 80 vuotta

Entisiä oppilaita koolla

Elisenvaaran yhteiskoulun entisten oppilaiden tapaamiseen Karjalataloon Helsinkiin 1. syyskuuta eli tasan 80 vuotta koulun aloittamisen jälkeen oli saapunut lähes 30 joko Kurkijoen tai Karinaisissa koulunsa käyneitä. Yhtään alle 50-vuotiasta ei joukossa näkynyt, ei myöskään yhtään Suolahdessa koulua käynyttä. Suolahdessa koulu toimi tosin vain noin 3,5 vuotta (1944-48).

Kurkijoki-Seuran nais-toimikunta oli kattanut kahvipöydän valmiiksi, kun Elisenvaaran yhteiskoulun entisiä oppilaita saapui Karjalatalon Laatokka-saliin. Mukana oli koululaisia niin 1920-, 1930-, 1940-, 1950-, 1960- kuin 1970-luvuilta. Ikähaitari oli melkoinen, vaikka nuorinkin oli täyttänyt viime vuonna jo 50 vuotta.

Leo Lappalainen on aloittanut yhteiskoulunsa

Elisenvaarassa vuonna 1929. Hän oli ainoa paikalla olleista, joka oli käynyt "meidän" koulua jo 1920-luvulla. Yhteen pöytään oli kokoontunut samaa vuosikertaa ikään kuin pitämään luokkakokousta. He olivat kaikki aloittaneet Kyrössä oppikoulunsa vuonna 1948.

Pääkaupunkiseudun lisäksi entisiä oppilaita oli saapunut ainakin Savonlinnasta, Heinolasta, Tampereelta, Hämeenlinnasta,

Hyvinkäältä, Mäntsälästä, Tuusulasta, Loimaalta ja Pöytyältä. Jälleennäkemisen ilo tuntui olevan suuri.

Järjestävän seuran puheenjohtaja Sakari Karsila Kurkijoki-Seurasta lausui kaikki tervetulleiksi. Sen jälkeen sai puheenvuoron kokontumisindean isä Kari Rahiala, joka oli tuonut paikalle kouluaiheisia tavaroita, osittain jo museaalisia penaaaleja, vihkoja, lukujärjestyksiä ja liitua yms. Hän esitteli ja laittoi kiertämään muun muassa mustekynän teriä, kynän pyyhkimä, astelevyjä, viivoittimia, lyijykyniä jne.

Vilkasta keskustelua käytiin esimerkiksi siitä, miten nykyinen koulunkäynti eroaa entisaikojen koulunkäynnistä. Yhtenä suurena huononnuksena mainittiin, ettei nykyisille oppilaille pääse syntymään kiinteitä luokkaryhmiä. Oppilaat vaihtavat joka tunti luokkahuonetta ja monesti luokkakokoonpanotkin ovat erilaiset tunnista toiseen.

Ennen vanhaan vain jotkut erityisoppitunnit: musiikki, kotitalous, liikunta, kemia, luonnontieto, kuvaamataito ja käsityö jne. olivat omissa tiloissaan, muu opetus saatiin ikimassassa luokkahuoneessa, mikä säilyi samana koko

Leo Lappalainen on aloittanut koulunkäyntinsä Elisenvaaran yhteiskoulussa jo vuonna 1929.

Sivuillamme TÄNÄÄN mm.

Aino Kopin muistoja	3
Laatokan laineilta... ..	4
... Äänisen aalloille	5
Tapanin Muistelo, osa 9.....	6-7
Kallaa pyyvettiä... ..	7
Vampulalaiset Säkylässä	8

Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät
28.9., 12.10., 26.10. (koulun juhlanumero),
9.11., 23.11., ...

Sylvi Sainion veli Tuovi Tuomainen oli ensimmäinen Elisenvaaran yhteiskoulun sankarivainajista.

lukuvuoden. Esimerkiksi oma pulpetti koettiin todella omaksi, eikä sitä niin helposti kohdeltu kaltoin kuin nykyaikana, jolloin mistään ei samalla tavalla tarvitse vastata. "Myös irtaimen omaisuuden valvonta on käynyt vaikeaksi oppilaitten liikuttelun vuoksi", kertoi Elisenvaaran lukion nykyinen rehtori Heikki Vainio, joka itsekin on entisenä tarvasjokelaisena käynyt oppikoulunsa Kyrössä.

Sylvi Sainio (o.s. Tuomainen) kertoi veljensä Tuovin olleen Elisenvaaran yhteiskoulun ensimmäinen sankarivainaja. Tämä oli saanut surmansa jo Tapaninpäivän 26.12.1939 pommituksissa Elisenvaarassa. Sylvillä oli mukanaan veljensä kuva, jonka päällislaasi oli särkynyt myöhemmin heidän kotinsa pommituksessa. Myös Sylvi oli paikalla, kun Elisenvaara pommitettiin.

Monet muutkin entiset koulumme oppilaat kertoivat pieniä muistelmiaan. Pertti Hartikka kertoi, miten hänen isänsä Viljo Hartikka oli pitänyt tärkeänä, että Elisenvaaran yhteiskoulu saataisiin samoille seuduille, mihin kurkijokelaiset oli sijoitettu asumaan. Hän kysyi Pöytyän kunnanisiltä näiden halukkuutta ottaa koulu Pöytyälle. Sinne sitä ei haluttu.

Sen sijaan Karinaisista löytyi innokkaita kouluaitteen eteenpäin ajajia. Kun lupa monien Helsingin reissujen jälkeen saatiin, koulu muutti Karinaisten Kyröön kylän korkeimmalle paikalle mäntypuiden katveeseen, jonne kuului junan vihellys. Paikka oli toivomusten mukainen eli samanlainen kuin Elisenvaaran Saavanmäellä. Loppu onkin historiaa. Tänä syksynä vietetään koulun 80-vuotisjuhlia.

Hoitajien jaksamisesta

Viime aikoina on keskusteltu muun muassa hoitolalla työskentelevien palkoista ja ennen kaikkea palkankorotuksista. Enemmän kuin palkkojen pienuus minua huolestuttaa hoitajien jaksaminen. En ymmärrä, miten sillä, että saisi käytettäväkseen enemmän euroja, jaksaisi tehdä työnsä paremmin tai jaksaisi venyä sellaisiin suorituksiin, joihin inhimillisesti katsoen ei ole mahdollista. Eikö olisi parempi palkankorotuksiin varatuilla rahoilla palkata hoitolaitoksiin enemmän väkeä? Luulisi kunkin hoitajan mieluummin ottavan rennomman työpaikan, josta saa hyvän miehen, kuin tukuittain rahaa.

Arkkiatri Risto Pelkonenkin on huolestunut hoitajien kovasta työpaineesta. Hän sanoo: "Hoitajien työolosuhteet ovat nykyään henkisesti ja fyysisesti äärimmäisen kovat. Osaavia käsiä on hoidettavien määrään nähden liian vähän, ja paineet ovat kovat. Työuupumus voi johtaa vaikeaan depression. Suomesta löytyy hyviä, mutta myös hirvittäviä hoitolaitoksia. Varmasti jokainen on käynyt jälkimmäisissä. Ne ovat ahaita, huonosti suunniteltuja, ja niissä on liian vähän henkilökuntaa."

Kun verrataan pohjoismaita keskenään, voidaan todeta, että Suomessa on vähiten hoitajia potilasta kohden. Suomesta löytyy hoitoloita, joissa potilaita suljetaan komeroihin. Kenellekään ei varmaan ole uutta, että potilaille eli asiakkaille annetaan enemmän rau-

hoittavia aineita, kuin olisi tarpeen, jos asiakasta ehdittäisiin muuten rauhoitella, kuunnella ja auttaa.

Yksi suuri työpainetta ja työn rasittavuutta lisäävä tekijä on, että hoitajat ovat entistä enemmän sairauslomilla eikä sijaisia tahdo löytyä. Myös sairauslomalle jäävää rassaa tietoa siitä, että työtoverit joutuvat tekemään hänenkin työnsä. Mistä työtehtäviä silloin karsitaan? Tietenkin kaikkein vähiten haittaavasta eli asiakkaan kohtaamisesta, hänen kanssaan vietetystä ajasta. Vaippoja vaihdetaan yhä harvemmin, vaikka vaihtoväli saattaa jo alkujaankin olla inhimillisesti katsottuna liian pitkä. Kylvettäminen saattaa jäädä väliin, vaikkei sitä normaalistikaan tehtäisi kovin usein. Puhumattakaan kampaamisesta, rupattelusta ja yleensäkin huomioimisesta. Myös omaisten hartioille jää entistä enemmän vastuuta potilaan hyvinvoinnista, sikäli mikäli omaisia on.

* * *

Syksy on saapunut, ja Kurkijokelainen odottaa kirjoituksianne. Otahan kirjoituskone ja vanhat tai uudet valokuvat esille tai tartu kynään ja anna meidänkin kokea välitykselläsi muistoja, tuoreita kokemuksiasi tai mielikuvituksesi tuotteita. Tai pyydä nuorempia kirjoittamaan. Kaikki kirjoitukset ovat tervetulleita.

Raija Hjelm

"Kohtele lähimmäistäsi, niin kuin haluaisit itseäsi kohdeltavan."

Hartaus sunnuntaiksi 16.9.
16. sunnuntai helluntaista
3. rukouspäivä

Jumalan huolenpito

Otsake on suoraan käsikirjastamme. Otsake viittaa asiaan, joka meiltä usein unohtuu. Käsikirja selittää: "Jeesus opettaa, että Jumalaan uskovan ihmisen ei tarvitse kantaa murhetta kaikesta mahdollisesta. Taivaallinen Isä pitää hänestä huolen ja auttaa häntä etsimään sitä, mikä on tärkeintä: Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan. Näin Jumala vapauttaa hänet tekemään hyvää lähimmäisilleen. Kristitty muistaa Jeesuksen sanat: "Autuaampi on antaa kuin ottaa". Sunnuntai on myös 3. rukouspäivä, joka kiinnittää huomion kiitokseen ja kiittolisuuteen.

Käsikirjan teksti on hyvin hurskas, mutta epäilen, että se esittää meille vieraan näkemyksen. Kuka meistä ei huolehtisi toimeentulostamme, toiveistamme, iloistamme ja suruistamme? Koko elämä on taistelua. Vaikka pääsisimmekin suhteellisen mukavasti elämässämme eteen päin, näemme ympärillämme paljon hätää, huolta ja murhetta. Paremminkin sunnuntain psalmi voisi kuvata elämäämme. "Herra, kuule rukoukseni, vastaa minulle, minä olen köyhä ja avuton. Herra armahda minua!" Ps. 86:1,3.

Eräessä terveystiedossa käsiteltiin vaikeita tauteja. Ne liitettiin alkoholin, pelaamisen ja tupakan himoon. Himo saattaa aiheuttaa paljon harmia perhe- ja ystäväpiirissä. Taudiksi kehittyneellä asteella ihminen ei itse tunnista eikä tunnusta tekevänsä mitään pahaa. Ja kuitenkin, moni on tuhonnut ei vain läheistensä elämän, vaan myös oman elämänsä, esimerkiksi pelaamisen ja alkoholismien himossa. Lehdessä todettiin, että läheisten on monesti turha yrittää vaikuttaa paranemiseen; paranemisen on lähdeittävä ihmisestä itsestään. Perhe yrittää tietenkin huolehtia omaisestaan, läheisistään.

Yllä mainittu on vain yksi elämän koetuskivi. Olen kesän aikana lukenut Kurkijoen historiaa - aina, kun olen ehtinyt olla kotosalla. Historian kansien väliin mahtuu tavattoman paljon huolta ja murhetta. Vaikka Kurkijoen alue on ollut viljavaa, hyvinvoipaa aluetta, siellä on ollut monenlaista taistelua. Milloin on jouduttu jättämään kodit ruotsalaisten hallimoon sorron vuoksi, milloin venäläiset ovat painostaneet asukkaita. Ennen kaikkea verottajat ovat olleet vaikeita. He ovat rangaisseet laiminlyönneistä silloinkin, kun tautien ja katovuosien vuoksi verojen maksu on ollut täysin mahdotonta. Uskonto on valitettavasti ollut myös tällä kahden kirkon raja-alueella sorron aiheena. Huolta ja huolehtimista on siis riittänyt.

Elämän huolet voimme kuitenkin kantaa monella tavalla. Jos osamme olla kiitollisia hyvistä hetkistä, hyvistä päivistä ja elämän mahdollisuuksista, jaksamme paremmin kestää myös vastoinkäymisten ajat. Se heijastuu myös mainitsemieni historian kirjoista, sen me jokainen voimme kokea omassa elämässämme. Olen kokenut kesällä monta ilon hetkeä. Olemme saaneet kutsuja monenlaisiin juhliin. Erikoisesti nuorten rippijuhlat ovat olleet mieltä ylentäviä. Niissä olen saanut olla todella vieraana. Olen pitänyt jokaiselle nuorelle pienen puheen. Nuoret ovat ottaneet sen hyvin kiitollisena vastaan. Heidän iloisuutensa ja kiittolisuutensa on saanut omankin mielen kiitolliseksi.

Olen edelleenkin tehnyt toimituksia, vaikka ne ovat teettäneet paljon työtä. Häät ja vieläpä hautajaisetkin ovat olleet valoisia juhlia. Häissä toivorikkaus ja juhلاميeli on poistanut kaiken huolen. Hautajaisissa olemme saaneet puolestaan kiitollisina muistaa kaikkea sitä hyvää ja kaunista, mikä on sisällynyt pois nukkuneen elämään. Kaikkea kesään liittyvää voin ajatella em. psalmin sanoin: "Minä ylennän sydämeni sinun puoleesi. Täytä palvelijasi ilolla!"

Eino Orpana

Kuolleita

Rakkaamme

Aulis Ensio PAJU

* 27.3.1933 Kurkijoki
† 21.8.2007 Loimaa

Kiittolisuudella muistaen

Sisaret ja veljet perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

*Kun aamu saapui, niin matka päättyi
ja uneen uuvutti väsyneen.
Ei tummu tuska, ei väiva mainen,
on rauha sydämessä nukkuneen.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakas äitimme ja mammamme

Kerttu KIISKI

o.s. Roininen

* 6.8.1922 Kurkijoki
† 20.8.2007 Pöytyä

*Lähti lentoon enkeli taivaan,
tuli luokse väsyneen, sairaan,
kosketti hiljaa posken nukkaa,
silti hellästi hopeista tukkaa,
nosti siivilleen äitimme,
mammamme armaan,
vei turvaan taivaan tähtitarhaan
isän viereen nukkumaan.*

Rakkaudella kaivatun
Lea, Lasse ja Minna
Jani ja Lenita
Mirja ja Tomi
Sami ja Annika
Markku, Tarja, Kimmo, Mikko ja Jukka
siskot perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta. Kiitos myös kaikille äitiämme hoitaneille.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäisään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualla 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Rakkaamme
äiti, mummo ja isomummo

Katri POUTANEN

o.s. Kokkonen

* 19.3.1915 Jaakkima
† 6.9.2007 Vampula

Kaivatun ja kiittäen

Erkki ja Raili
Liisa ja Jussi
Susanna ja Jari, Elias, Onni
Eeva ja Ilari
Leena ja Aarno, Iina, Kiti
Mikko ja Suvi, Timi, Otto
Riikka ja Mika, Julianna
Aino ja Jouko
Anna ja Petteri
sukulaiset ja ystävät

*Sinun käteesi minä annan henkeni,
sinä, Herra, lunastat minut,
sinä uskollinen Jumala (Ps 31:6)*

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että äitimme siunataan Vampulan kirkossa lauantaina 29.9.2007 klo 12, jonka jälkeen on muistotilaisuus seurakuntatalolla.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Sanan Voimaa

- 14.9. *Älkää olko järjettömiä, vaan ymmärtäkää, mikä on Herran tahto. Älkää juopuko viinistä, sillä siitä seuraa rietas meno, vaan antakaa Hengen täyttää itsenne. Ef. 5:17-18*
- 15.9. *Sinun luoksesi kaikki ihmiset tulevat. Syntimme ovat meille liian raskaat, mutta sinä annat ne anteeksi. Autuas se, jonka sinä valitset! Ps. 65:3-5*
- 16.9. *”Älkää huolehtiko hengestänne, siitä mitä söisitte tai joisitte, älkää ruumistanne, siitä millä sen vaatettaisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet?” Matt. 6:25*
- 17.9. *Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ja olettehan te paljon enemmän arvoisia kuin linnut! Matt. 6:26*
- 18.9. *Teidän taivaallinen Isänne tietää kyllä, että te tarvitsette kaikkea tätä. Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoa, niin teille annetaan kaikki tämäkin. Matt. 6:32-33*
- 19.9. *Turhaan te nousette varhain, turhaan valvotte myöhään ja raadatte leipänne tähden. Yhtä lailla Herra antaa omilleen, vaikka he nukkuisivat. Ps. 127:2*
- 20.9. *Kantakaa toistenne taakkoja, niin te toteutat Kristuksen lain. Joka luulee olevansa jotakin, vaikka ei ole mitään,*

MUISTA! Lahjaksi KURKIJOKI-KIRJAT VIIRIT JA VAAKUNAT

Merkkipäiviä

Ilmi Kärävä o.s. Räsänen, syntynyt Kurkijoella, täytti **85 vuotta** 3.9. Helsingissä. Entinen koti oli Kurkijoen Maamiesopistolla Räsäsen talossa.

100 vuotta

Anni Riikonen o.s. Jusilainen täyttää **100 vuotta** sunnuntaina 23.9. Pöytyän Kyrössä. Entinen koti oli Kurkijoen Otsanlahdella. Anni juhlii jo lauantaina; kutsu juhlaan oli Kurkijokelaisessa 31.8.

pettää itseään. Kukin tutkikoon vain omia tekojaan. Gal. 6:2-4

- 21.9. *Mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. Joka kylvää siemenen itsekkyden peltoon, korjaa siitä satona tuhon, mutta se, joka kylvää Hengen peltoon, korjaa siitä satona ikuisen elämän. Gal. 6:7-8*
- 22.9. *Minä ylennän sydämeni sinun puoleesi. Täytä palvelijasi ilolla! Sinä, Herra, olet hyvä, sinä annat anteeksi, runsain mitoin sinä jaat armoasi kaikille, jotka sinua avuksi huutavat. Ps. 86:4-5*
- 23.9. *Hän sanoi: ”Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse!” Silloin kuollut nousi istumaan ja alkoi puhua, ja Jeesus antoi hänet takaisin äidille. Luuk. 7:14-15*
- 24.9. *Ihminen, naisesta syntynyt, elää vähän aikaa ja on täynnä levottomuutta. Kuin kukka hän avautuu ja kuihtuu, on kohta pois, kuin varjo. Job 14:1-2*
- 25.9. *Voiko saastaisesta tulla puhdas? Ei koskaan! Ihmisen elämä on laskettu tarkoin, lasketut ovat sen kuukaudet ja päivät. Sinä olet pannut hänelle rajan, jota hän ei voi ylittää Job 14:4-5*
- 26.9. *Mutta voiko ihminen herätä eloon, kun hän on kuollut? Niin kauan kuin työvuoroni jatkuu, minä kuitenkin odotan, että raadanta päättyy. Job 14:14*
- 27.9. *Minä päättelen, etteivät nykyisen ajan kärsimykset ole mitään sen kirkkauden rinnalla, joka vielä on ilmestymässä ja tuleva osaksemme. Koko luomakunta odottaa hartaasti Jumalan lasten ilmestymistä. Room. 8:18-19*

Lapsuuteni muistoja

”On armas sunnuntaiaamua, tää se muistot mielesäin herättää!” Niin tämäkin kuva, joka löytyi arkistoistani, herättää muistoja. Vaikka noista ajoista onkin kulunut yli 80 ajastaikaa, on lapsen aivosolukoihin taltioitunut ihania hetkiä, jotka ikääntyessä vain kirkastuvat.

Naapureinamme asuivat veljekset Pennanen. Antti oli maanviljelijä ja Eino lähetyssaarnaajana Amboamalla. Talossa elettiin silloin hyvin ”lähetyskeskeistä” elämää: Antin vaimo Elsa piti myös pyhäkoulu lapsille.

Noissa lähetysompeluseuroissa ja kitarakuoroharjoituksissa olin jo hyvin pienenä mukana. Elsan kuoltua Antti oli vapaiden naisten keskuudessa hyvin tavoiteltu leskimies. Erästä tapausta pidettiin jo ”varmana”, kunnes mies toi Elsan lapsuudenystävänsä uudeksi äidiksi Paulille ja Aulikselle. Uudesta avioliitosta siunaantui vielä yksi poika lisää.

Pennasilla oli myös lähetysten ”piikkiin” hankittu urkuharmoni. Sillä minäkin sain ”armon” opetella soittamaan, esimerkiksi Mus-

pyhäkoululainen: saatoin samana sunnuntaina käydä kolmessakin koulussa. Aamusella piti pyhäkouluu Juho Lattu, päivällä Hilja Heinonen ja vielä illalla Anni Roivainen. Kaikki nuo talot olivat lähellä kotiani, Heinonen jopa näköetäisyydellä.

Lieneekö tuo itse koulu kestänyt tuntia kauempaa, mutta joka käynnistä sai pyhäkoulutodistukseen rastin. Ainakin kaksi kertaa sain

Antti ja Eino Pennasen pihalla kitarakuoroharjoituksissa. Myös Aino Koppi oli hyvin nuorena niissä mukana. Kuva Aino Kopin kokoelmasta.

Antti ja Eino Pennasen pihalla kitarakuoroharjoituksissa. Myös Aino Koppi oli hyvin nuorena niissä mukana. Kuva Aino Kopin kokoelmasta.

Syksyiltana

Pieni harmaa savusauna tuvan ja riihen välissä. Pellavat oli loukuttettu, päistäreet pois jo pesty. Pimentynyt syksyn päivä.

Öljylamppu vain valaisi savusaunan mustat hirret, vesi valmiiksi varistettu, kapalot tuvasta tuotu. Lahhii liina lautehille laitettu oli lasta varten.

Torstai-illan pimetessä kellon kymmentä käydessä syntyi syksyllä tyttö. Tuvassa toiset odotti lapsen kori valmistettu savusaunasta saapujalle.

Terttu Ketola

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Mihin kansainväliseen liittoon Suomi liittyi vuonna 1920?
2. Vuorovedellä on kaksi vaihetta. Mitkä ovat niiden viralliset nimet?
3. Kenen elokuvaohjaajan nimi oli alkuaan Theodor Tugai?
4. Mikä ukonkuukunen?
5. Missä kaupungissa sijaitsee Kaivoksen tulipalossa pahoin tuhoutunut kirkko?
6. Mitä nimeä kanto

- 1930-luvulla eräiden äärioikeistoon kuuluneiden nuorten kyseenalainen toiminta?
7. Mikä on kenkien toinen ja nuorempi nimi?
8. Miksi uunilintua myös nimitetään?
9. Suomessa on tutkittu Huhtiniemen joukkohautoja. Missä kaupungissa ne sijaitsevat?
10. Mikä jalkine oli alkuaan koroton ja yksipohjainen?

NIMIPÄIVÄT

- pe 14.9. Iida
la 15.9. Sirpa
su 16.9. Hilla, Hille, Hellevi, Hillevi
ma 17.9. Aili, Aila
ti 18.9. Tyyne, Tytti, Tyyni
ke 19.9. Reija
to 20.9. Varpu, Vaula
pe 21.9. Mervi
la 22.9. Mauri
su 23.9. Mielikki (syyspäiväntausus)
ma 24.9. Alvar, Auno
ti 25.9. Kullervo
ke 26.9. Kuisma
to 27.9. Vesa

Vanha kuva Kurkijoelta

Kuvassa Elisenvaaran ”Jymy” vuosilta 1920-21. Keitähän kuvasta löytyy, kyselee Kari Rahiala.

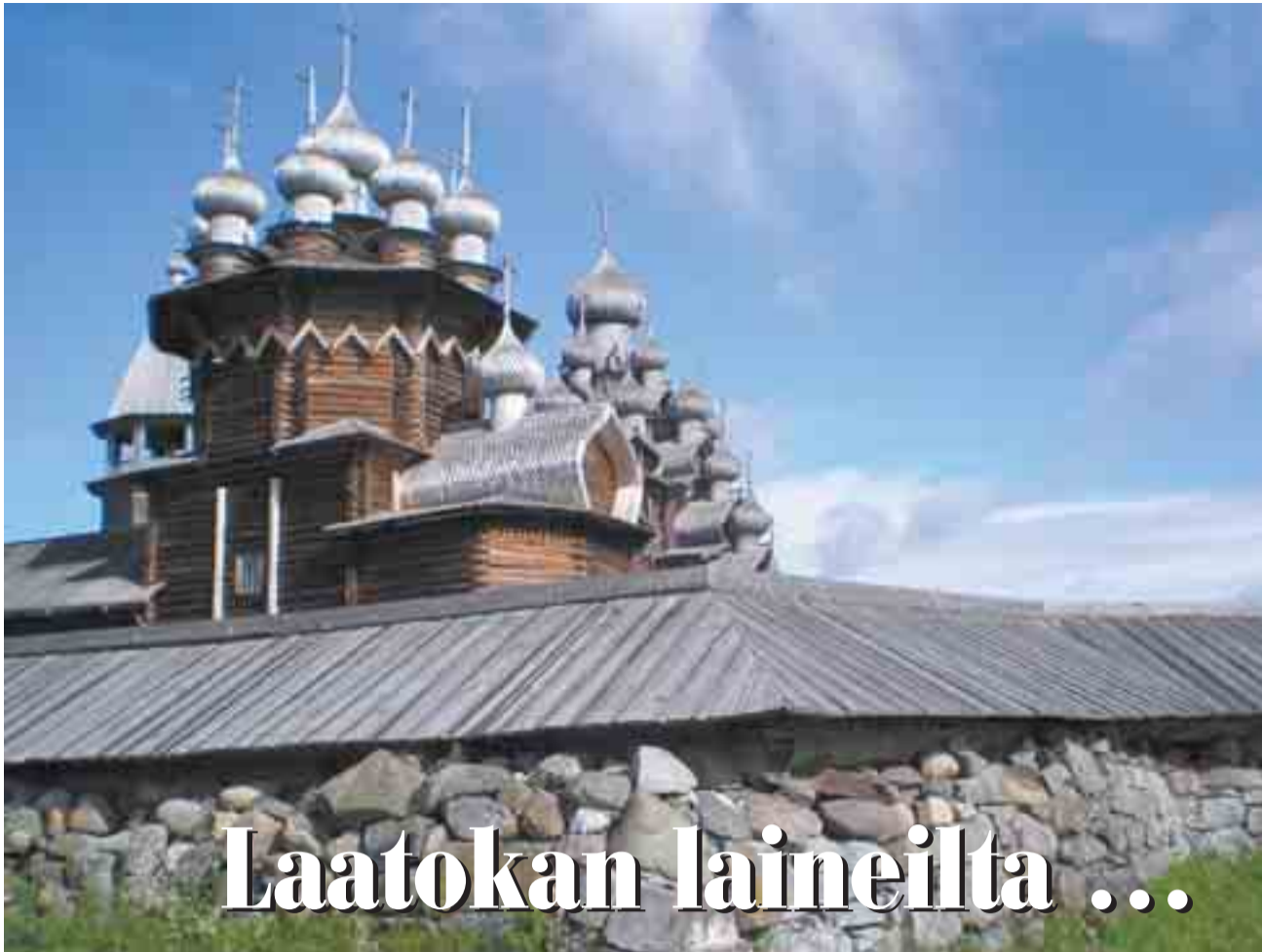
Muistettavaa

Hiitolaisten ja kirvulaisten tärinä tiistaina 18.9. klo 17 Karjalatalon Käkisalminsalissa (3. kerros), Käpyläänkuja 1, Helsinki. Tervetuloa aloittamaan syyskausi.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri kokoontuu to 27.9. klo 15-18 Karjalatalon Laatokka-salissa (!), Käpyläänkuja 1, Helsinki. Lokakuun kokouksen sijaan osallistumme valtakunnalliseen sukututkimustapahtumaan Karjalatalolla pe-la 19.-20.10. Seuraavat kokoukset to 15.11. ja to 13.12. Tervetulleita ovat kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukuja tutkivat ja tutkimusta aloittavat. Lisätietoja Veikko Revolta, puh. 050-560 6049, s-posti: veikkorepo@hotmail.com.

”Uusia löytöjä Kurkijoen ja Hiitolan muinaisuudesta”, Kurkijoki-Seura ry:n, Hiitolaiset ry:n ja Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiirin järjestämä tilaisuus to 27.9. klo 18 Karjalatalon Laatokka-salissa, Käpyläänkuja 1, Helsinki. **Arkeologi Ville Laakso** kertoo vuosien 2005-2007 kenttätyömatkojensa löydöistä. Tilaisuus on maksuton ja avoin kaikille. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Kalakurjet Matka-aikataulu 28.-30.9. Kurkijoelle. Lähtö Virttaalta klo 4.30, Alastaro 4.40, Hirvikoski 4.50, Loimaa as. 5.00, Forssa Autokeidas 5.25, Helsinki Kiasma 7.00.

Laatokan laineilta ...

Sunnuntai, ensimmäinen päivä

Nousimme vaimoni Airin kanssa bussiin Turun linja-autoasemalta sunnuntaina kello 4.30. Jo meitä ennen bussiin oli tullut väkeä Porista ja Raumalta. Turussa oli bussia odottamassa myös meidän kaikkien tuntema Inkin Maija (entinen koti Kurkijoen Saviilla). Bussissa olivat mukana myös matkalle innoittamamme perussatakuntalaiset ystävämme Marja-Liisa ja Veikko Kotomäki Kokemäeltä sekä porilainen Anneli Nordlund. Siis tuttua seuraa heti alkumatkasta. Odotukset olivat korkealla.

Salosta ja Lohjanharjulta bussiimme tuli lisää matkalaisia, muun muassa matkanjohtajamme Jyrki Härkönen. Viimeiset paikat täyttyivät Helsingissä. Johdajallamme oli tieto ja sana hallussaan aina neukkuvitsejä myöten. Ne kevensivät mainiosti asiatekstiä ja tunnelmaa. Bussimme kuljettajana toimi turkulainen, sen kuuli jo puheesta, Arto Koskinen. Hän osoittautui matkan varrella varsin taitavaksi ratinvääntäjäksi.

Pietariin ehdimme hyvissä ajoin niin, että meille tarjottiin ylimääräinen kaupunkikiertokierros oppaamme Jyrkin selostaessa nähtävyyksiä. Majoituimme laivalle, ja siellä tapasin veljeni Aarnen, joka oli noussut itäistä Suomea kiertäneeseen bussiin Imatralta.

Laiva lähti liikkeelle Nevaa pitkin kohti Laatokkaa, ja päivällisen nautittuamme saimme kuulla everstiluutnantti Ilmari Hakalan luennon Pähkinäsaaren rauhasta ja sen rajoista. Pähkinäsaaren rappeutunut linna ohitettiin puolen yön maissa ja siirryttiin Laatokalle. Oli siis syytä siirtyä ”yöpuulle”.

Maanantai, toinen päivä

Veljeni Aarne oli joutunut keltaiseen ryhmään eli

Noin 300 matkalaista nousi Pietarin Nevan satamassa sunnuntai-iltana 1. heinäkuuta Vissarion Belinskij -nimiseen laivaan, ja lähes viikon kestävä matka alkoi. Heti alkoi ensimmäinen illallistaminen laivan kulkiessa Nevan vuolaassa vastavirrassa kohti Laatokkaa. Takaisin palattaisiin perjantaiamuna kello kahdeksan aikoihin.

Kysymyksessä oli Karjala-lehden lukijamatka, jonka käytännön järjestelyistä vastasi tamperelainen Lomalinja Oy. Matkalaiset, joita oli lähes 300, oli koottu kuuden bussireitin varrelta. Laivamme osoittautui varsin siistiksi ja palvelu pelasi moitteettomasti.

ryhmään A. Meidän porukka oli punaisessa ryhmässä eli ryhmässä B. Ryhmien erot olivat siinä, että ne ruokailivat ja retkeilivät eri aikoina. Käännymme veljeni kanssa laivaisännän puoleen ja pyynnöstämme Aarne sai siirtyä ryhmään B, joten muodostimme siten kuuden hengen pöytäseurueen ystäviemme kanssa ja saimme ruokasalista ”vaki-pöydän”, pöydän numero 10. Meitä palveli koko matkan ajan erittäin ystävällisesti nuori, ihana punatukkainen neitonen.

Saimme kuulla Ilmari Hakalan esitelmän Syväristä ja Syvärin luostarista otsikolle ”Ui Syvärin virralla Suomen purret”. Päätoimittaja Antti O. Arponen esitelmöi karjalaisista urheilusankareista viime vuosidatan saatossa. Yksi kuitenkin unohtui Arposelta: Veikko Hakulinen ei ollut mainittujen joukossa. Esitelmän jälkeen tämä puute kuitenkin kerrottiin Arposelle selvin sanoin. Päivän aikana tapasimme eräässä laivan käytävän mutkassa kurkijokelaisen Kaarlo Heinosen, joka vaimonsa Anna-Liisan kanssa oli myös mukana matkalla.

Halukkaat matkalaiset kävivät tutustumassa Syvärin luostariin. Me muut vierailimme omatoimisesti Syvärin kylässä. Nykyaika oli tuonut myös tähän kylään matkaturismin mukaiset rihkamamyymälät, joten perinteisestä Syvärin kyläs-

tä oli hyvin vähän merkkejä näkyvissä. Illalla matkalaisia viihdytti Lulu Tanhuanpää haitareineen laulaen, laulattaen ja jopa tanssittaen...

Tiistai, kolmas päivä

Aamulla olimme jo Äänisen aalloilla ja rantauduimme kuuluisan Kizhin saaren rantaan. Saarella oli

opastettu kiertokävely. Kizhin kuuluisa kirkko oli osittain remontissa, joten sisälle ei päästy. Kiertokävelyllä tutustuttiin myös museokylään.

Kizhin jälkeen suunnattiin matka kohti Petroskoi-ta, ja matkan aikana Antti O. Arponen kertoi, että urheiltiin sitä rintamallakin sota-aikana. Petroskoissa meidät jaettiin moneen ryhmään, joille oli merkitty eri pituiset opastetut kierrokset kaupungissa. Jokainen sai valita voimiensa mukaan joko lyhyemmän tai pidemmän kierroksen.

Airi valitsi vähän pidemmän kierroksen, mutta minä hitaana tallustelijana tyydyin lyhyempään mahdolliseen, joten lähdimme eri porukkaan. Veljeni Aarne jäi samaan ryhmään. Kun matkan alkuvaiheessa oli pitkä ja raskas nousu sata-

Kizhin saaren pääkirkko on rakennettu ilman ainuttakaan rautanaulaa. Kuva: Arvi Heinonen.

Torstai, viides päivä

Viidennen päivän aamuna saavuimme Valamon saaristoon, ja laivamme kiinnitettiin Niikkalanlahden laituriin. Ovat muuten ovelia nämä kanavalaivat, ne kulkevat tarvittaessa vaikka kylki edellä ahtaille laituripaikoille. Laiturista matkalaiset kuljetettiin isol-la vesibussilla Valamoon, ja toinen ryhmä jäi tutustumaan Öljymäelle ja sen skiihtoihin.

Valamo on saatettu melko siistiin kuntoon, mutta työtä lienee edessä vielä niin paljon, että mahtaako täysin valmista tulla koskaan. Laivalaiturin kahvikojussa tapasimme erään suomea puhuvan, Aunuksessa syntyneen iäkkäännäköisen miehen, joka kertoi oloistaan Valamossa ja siitä, miten yrittää 2 000 ruplan eläkkeellä tulla toimeen. (2 000 ruplaa on vajaat 70 euroa).

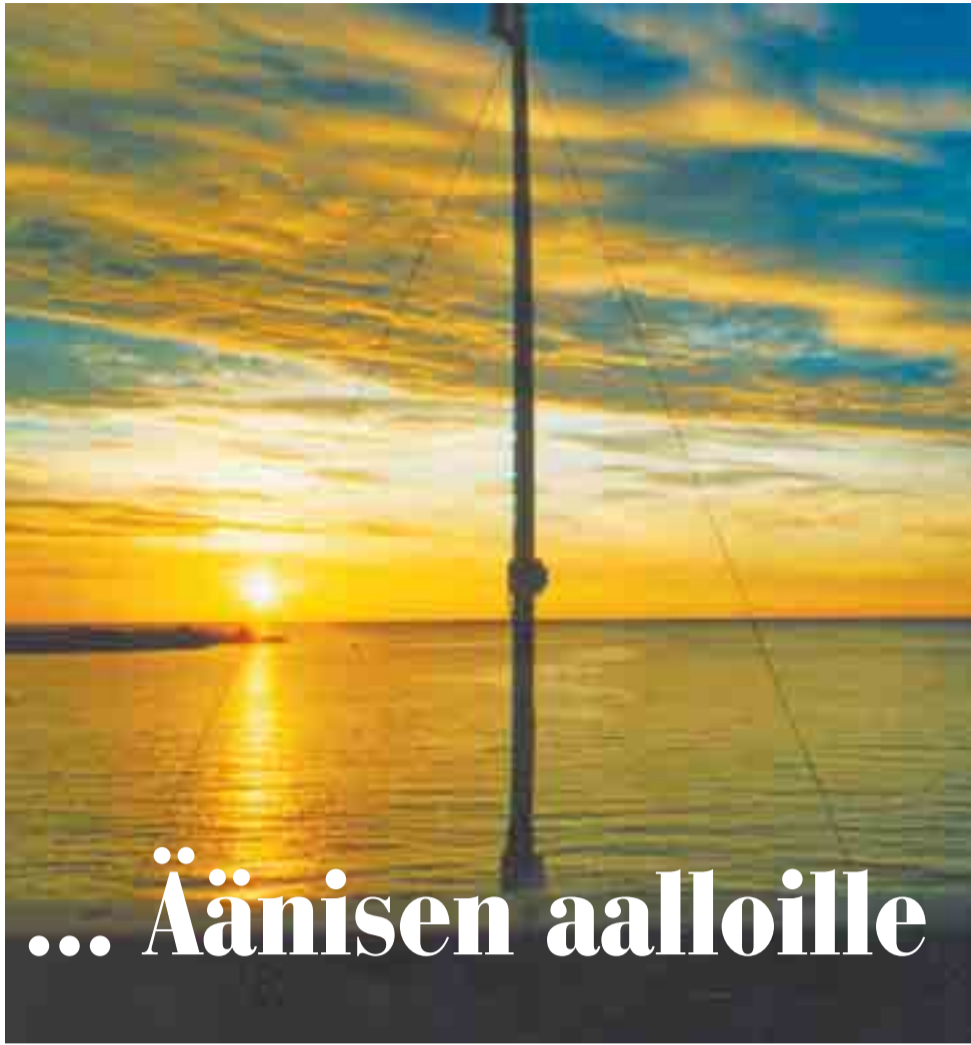
Jutellessamme kävi ilmi, että mies oli 15 päivää minua nuorempi, siis samassa hiusvärin muodissa. Mies muisti käyneensä suomalaista koulua sodan aikana Aunuksessa. Keräsimme miehelle pienen kolehdin. Veljeni Aarne antoi viiden euron setelin, jolloin miehen silmät kirkastuivat ja hän totesi: ”Sinä taidat olla rikas mies.”

Iltakahdeksalta laivamme lähti Niikkalanlahdelta kohti Pietaria, minne saavuimme perjantaiamuna, matkan kuudentena päivänä. Aamiaisen ja lähtömuodollisuuksien jälkeen alkoi kotimatkamme, jonka aikana näimme vielä Terijoen keskustan, hiekkarannat ja niiden lähistölle rakennetut rikkaiden loistodatsat ja tutustuimme ortodoksiseen kirkkoon. Turussa bussimme oli illalla kello 21.20:n aikoihin.

Arvi Heinonen

Petroskoin satamassa koko ryhmä yhdessä kuvassa: vasemmalta Arvi ja Airi Heinonen Loimaalta, Aarne Heinonen Imatralta, Anneli Nordlund Porista sekä Marja-Liisa ja Veikko Kotomäki Kokemäeltä. Kuva Arvi Heinosen kokoelmasta.

... Äänisen aalloille

Sunnuntaiamu 1.7. oli kuulas, kun Imatran keskusasemalla odottelin Mörön bussia, joka veisi Karjala-lehden lukijamatkalaiset Pietariin, josta varsinainen matka Laatokalle ja Ääniselle alkaisi. Bussi tuli ajallaan, ja matka jatkui Lappeenrantaan, josta kyytiin tulikin useita matkalaisia.

Rajanylitysmuodollisuudet sujuivat joustavasti niin Suomen kuin Venäjänkin puolella. Viipurin läpi ajettaessa todettiin, että entinen tori kauppahallin lähellä oli tyhjä torikauppiasta. Karjalan kannas oli entisenlainen, siis autio. Pietariin ajettiin uutta ohitustietä pitkin, joten keskustan ruuhkia ei tarvinnut kokea.

Risteilylaiva oli m/s Visarion Belinski, 125 metriä pitkä jokiristeilijä, jossa oli neljä matkustajakantta. Vi-

dennellä kannella oli luentosali sekä ulkoilmakansi. Laivan hytit olivat siistejä, mutta ahtaita, kuten laivojen hytit tapaavat olla. Laiva pääsi lähtemään aikataulun mukaisesti Nevaa pitkin kohti Laatokkaa.

Pian lähdön jälkeen oli ensimmäisen vuoron illallinen. Päivän paaston jälkeen ruoka maistuikin, varsinkin, kun tarjoilu pöytiin sujui ripeästi ja ruoka oli hyvin valmistettua ja maukasta. Illalla kuultiin Evi Ilmari Hakalan luento "Pähkinälinnan historia, rauha ja rajat". Nevalla oli vilkas liikenne. Myöhään illalla ohitettiin Pähkinälinna, jonka ovat perustaneet novgorodilaiset 1300-luvulla Ruotsin valtaa vastaan.

Hakulinen unohtui

Maanantaiaamuna laiva

oli jättänyt Laatokan taakseen, ja matkattiin Syväriä pitkin kohti Äänistä. Matallia olivat Syvärin rannat. Ne näyttivät olevan pääasiassa hiekkaa ja hiesua. Rannoilla näkyi runsaasti Syväriin kaatuneita rantapuita. Aamulla saavuimme Syvärin voimalaitokselle kanavan sulkuun. Sen korkeus on noin 14 metriä.

Veljeni Arvi sai laivaisännälle puhuttua minut samaan ruokailuryhmään heidän matkaseuransa kanssa. Niinpä siirryin "keltaisesta" ryhmästä "punaiseen" ryhmään. Tämän jälkeen ruokaili kuuden hengen seurueemme samassa pöydässä. Jollakin tavalla tuon viikon aikana ystävystyttiin punatukkaisen tarjoilijaneitosen kanssa, vaikka yhteistä kieltä ei meillä ollutkaan.

Puolilta päivin saavuttiin

Laatokan meri auringon laskiessa. Kuva: Aarne Heinonen.

Syvärin kylään. Täältä tehtiin vierailu Aleksanteri Syväriläisen luostariin, jonne ajoaikaa kertyi 24 minuuttia. Luostari on iso laitos. Monia rakennuksia kunnostetaan parhaillaan. Neuvostoliiton aikana luostari on päässyt tavattomasti rappeutumaan, joten sen entisöinti vaatii runsaasti aikaa ja rahaa. Siellä saimme kokea koko matkan ainoan sadekuoron ukkossateen muodossa.

Aamupäivällä päätoimitaja Antti O. Arponen luennoi "karjalaisista urheilusankareista". Kurkijokelaisten kannalta yksi karjalaisista sankareista oli joukosta poissa: Veikko Hakulisen ei mainittu sanaakaan. Antti O. sai heti palautetta ja hän joutui myöntämään, että siinä oli tapahtunut ilmeisesti lapsus, sillä useampiakin selvästi Hakulista pienempiä urheilusankareita Antti O. toi esille. Mutta tekevällehan sattuu.

Iltopäivällä tultiin toiselle sululle, jonka korkeus oli myös 14 metrin luokkaa. Illalla Lulu Tanhuanpää laulatti tunnuksella "tunnelmia ja tuoksua - lauluja laineille." Yöllä saavuttiin Ääniselle.

Museoitu Kizhin saari

Aamulla Äänisen aallot tuudittivat kevyesti laivaa. Olimme aavalla Äänisellä, sillä rantaa ei näkynyt. Aamupäivällä savuttiin saaristoon, ja pian näkyivätkin Kizhin saaren lukuisat kirkot. Keskellä on pääkirkko, jossa on 22 kupolia.

Kirkko on 1700-luvulta, eikä sen rakentamisessa ole tietävästi käytetty ainoatakaan rautanaulaa. Kävin Kizhin saarella edellisen kerran vuonna 1999. Tällöin siellä ei ollut ainoatakaan myyntikojua. Nyt kaupallisuus on saavuttanut

Kizhin saarenkin. Laivarannan läheisyydessä oli myyntikojuja vierieressä, ja kauppa kävi.

Nykyään Kizhin saari on kokonaan museoitu. Museotaloissa on myös erilaisia työpajoja, joissa tehdään monenlaisia taide-esineitä, mm. kuparipakotuksia. Eräässä tuvassa nuori nainen kehräsi värttinällä, ja kaunista lankaa tuli. Arvin vaimo Airi palautti mieleeni myös villan karstauksen.

Päivällä lähdettiin kohti Petroskoita. Ääninen oli edelleen lähes tyyni. Petroskoiko on isohko kaupunki, asukkaita lienee lähes 300 000. Petroskoissa laivamme väki jaettiin useampaan ryhmään. Ne tekivät erimittaisia kaupunkierroksia oppaiden johdolla. Jäin Arvin kanssa viimeiseen ryhmään, jonka lenkki oli lyhin.

Kun matkamme eteni hitaasti, niin nuori oppaamme voi erinomaisella suomen kielellä selostaa kaupungin historiaa ja nähtävyyksiä. Petroskoissa toimii edelleen suomenkielinen teatteri, suomenkielinen kulttuurilaitos ja ilmestyy suomenkielisiä sanomalehtiä. Suomen kieli, ainakin Petroskoissa, elää uutta elpymistä, ja sen harrastus on lisääntynyt. Kuinka kauan näin on, sen näyttää tulevaisuus.

Mandrogin museokylä

Keskiviikkoamu valkei yhtä kauniina kuin edelliseltäkin. Yöllä laiva oli jättänyt Äänisen taakseen, ja oltiin taas Syvärillä. Nyt kuljettiin myötävirtaan. Ennen puolta päivää saavuttiin Mandrogin museokylään. Sen satamassa oli kaksi muutakin jokiristeilijää, joten kylä oli pullollaan turisteja. Taisivat olla saksalaisia ja japanilaisia.

Museokylä on rakennettu suurella rahalla. Monta valtavan kokoista ja tyyliäntä datsaa oli valmiina, ja toisia rakennettiin. Turistipyydyksinä olivat vodka-museo, leipämuseo, blinitalo ja valtava olutkapakka. Päivä oli lämmin, suoraan helteinen. Se vaikeutti Arvin kulkemista, joten hän jäi sovinnolla jälkeen, omille teilleen, pois muutamasta tutustumiskohteesta.

Mandrogissa jälleen havaitsi sen, että turistiryvät ovat pullollaan rihkamaa, joita kukaan ei koskaan tarvitse. Mutta kaikesta huolimatta kauppoja tehtiin vilkkaasti. Iltopäivällä Leena ja Ilmari Hakala pitivät laivan luentosalissa mielenkiintoisen esityksen sota-ajan kevyestä musiikista. Illallisen jälkeen Lulu Tanhuanpää soitteli musiikkia mereltä ja maalta. Illalla auringon laskiessa Syväri jäi taakse ja saavuttiin "Laatokan merelle".

Kuuluu oikea Valamo

Aamulla laiva oli jo Valamon saaristossa. Laiva rantautui Niikkalanlahteen, koska niin iso laiva ei voi-

nut ankkuroitua Luostarinlahteen. Valamoon meidät siirrettiin useammassa erässä pienemmällä aluksella. Me hyväjalkaisimmat kii pesimme luostarinmäelle. Mäellä sijaitsee luostarin pääluostari. Luostarin alakirkko on sisustukseltaan melko vaatimaton. Yläkirkko sen sijaan on kunnostettu loisteliaaksi.

Luostarin kalleudet saatiin pelastettua talvisodan aikana. Ne sijoitettiin ortodoksiseen kirkkomuseoon Kuopioon ja Uuteen Valamoon Heinävedelle. Alkuperäisiä kalleuksia ei ole palautettu, vaan loistelias sisustus on kopio alkuperäisestä.

Eräässä pääluostarin pienessä kirkkosalissa oli mieskvartetin konsertti, jossa esitettiin vanhoja venäläisiä ja valamolaisia kirkkolauluja. Pakostakin huomio kiintyi kvartetin mahtavaan bassoon, jollaista harvoin kuulee. Tenori tuli myös selvästi esiin. Sitä vastoin väliäännet jäivät mielestäni tenorin ja basson varjoon. Laulu oli hyvin nautittavaa, ja sitä olisi kuunnellut kauemminkin.

Ennen sotia Valamo oli maankuulu mahtavista hedelmä- ja puutarhoistaan. Mutta kun ne ovat saaneet yli 50 vuotta villiintyä, niiden kunnostukseen, jota nyt tehdään, menee vielä vuosia.

Palattuamme Niikkalanlahteen tehtiin iltopäivällä kävelyretki ympäristön skiiitoihin ja Öljymäelle. Osa skiiitoista on kunnostettu, mutta monessa työssä on kesken ja joissakin se lienee alkamatta. Öljymäeltä, joka on aika karua seutua, on kaunis näkymä erääseen Valamon vuonoon. Mäki on kymmeniä metrejä Laatokan pintaa korkeammalla, ja sen seinämät ovat lähes pystysuorat. Airi ja Arvi eivät olleet tällä retkellä, koska matkaa kertyi noin viisi kilometriä.

Joka tavalla onnistunut matka

Illalla laiva irtosi laiturista ja suuntasi Laatokan ulapan halki kohti Nevaa. Illalla oli risteilyn päätöstilaisuus, jossa esiintyivät Antti O. Arponen, Jyrki Härkönen, Lulu Tanhuanpää sekä Leena ja Ilmari Hakala. "Terävä pää" toteisi, että risteily oli onnistunut kaikin puolin. Mukana olleena voin yhtyä täysin näihin arvioihin.

Ilmat, jotka merkitsevät paljon matkan onnistumiselle, olivat erinomaiset. Palvelu ja ruoka laivalla oli mallikelpoista. Aikataulut pitivät täysin kutinsa, sillä ketään ei tarvinnut missään odotella, vaan kaikki noudattivat sovittuja määräaikoja.

Monta mielenkiintoista asiaa jäi tästä matkakertomuksesta pois, sillä kuudessa päivässä ehti tapahtua paljon. Paljon sellaista, minkä voisi muistiin merkitä.

Aarne Heinonen

Eräs Syvärin luostarin kirkoista. Kuva: Aarne Heinonen.

Moottoripyörällä pääsi ja ehti

Eemeli oli puheissa Metsämaan kanttorin kanssa. Tämän veljellä oli Helsingissä keskeneräinen talo, josta hän halusi vuokrata asunnon. Vuokran olisi voinut maksaa osaksi työnteolla. Minä innostuin asiasta ja läksin katsomaan.

Talo oli melkein valmis. Yhdessä huoneessa asui paperi-insinööri yhdessä vaimonsa ja pienen tyttärensä kanssa. Minä majoittuisin tulevaan keittiöön. Oli jostain tuonut hetekapuolikkaan. Olin jonkin aikaa yksityisellä firmalla sekatoisissa. Kirvesmiehet olivat värittään punaisia (olivat kommunisteja).

Menin toiseen firmaan töihin Taka-Töölöeseen, siellä sama juttu. Alkoi tehdä talvea, asunto oli kylmä. Sairastuin kuumeeseen ja lähdin kotiin. Sinä talvena 1956 oli yleislakko, veljet marssivat joka puolella ja olivat soppajonossa. Eikä mikään muuttunut: nälkäiset lisääntyivät, mie nikkaroin, ja ukko harventeli omaa metsää.

Se oli keväällä 1957-58 muistaakseni, kun Eemeli sopi Onni Hämäläisen talon teon.

Olin ostanut Puch-merkkisen moottoripyörän Kalle Vihannolta Loimalta. Alettiin käydä sen kanssa töissä. Helpotti suuresti polkupyörään verraten. Olen jo aiemmin maininnut näistä töistä. En kaikkea muista ajoittaa oikein.

Seuraelämäni laajeni monen pitäjän alueelle. Teimme ikimuistoisien vierailun Lappeenrantaan Ainon luo. Lähdimme helluntailauantaina Emsun kanssa. Puut olivat hiirenkorvalla, tiet olivat märkiä, eikä meillä ollut kuin tavalliset takit. Minulla taisi olla pidempi sadetakin tapainen. Tiet olivat yleensä siihen aikaan mutkikkaita ja kiharaista Suomi-asfalttia (eli savea).

Ajoimme ensin Forssasta Hämeenlinnaan. Siihen aikaan ei ollut Lahti-Riihimäki-tietä. Hämeenlinnasta menimme Tampere-Lahdi-tielle. Otin välillä bensaa. Matka jatkui Lahden ohi Kouvolaan. Kouvolaan ohi tultuamme pysähdyimme Utinkankaalla.

Kone kävi kuumana, ei pysähtynyt, kun katkaisin virran. Suljin bensahanan ennen kuin pysähtyi. Nouisimme pyörältä, jalat olivat puutuneet aivan pötkelöiksi. Pyörä jäähtyi, ja jalat toipuivat. Ja taas lähdettiin.

Oli jo ilta, kun tulimme Ainon luo Lappeenrannan Kuuselaan. Kävimme saunassa ja juttelimme kuulumiset. Olin ollut aika kauan makuulla, kun yhä tuntui ohjaimet käsissä. Kun heluntaipäivänä teimme lähtöä kotiin, Eemeli sanoi: ”En minä tämän pyörän saturaan nouse.” Oli saanut kuulemma niin paljon hyvää kyytiä. Eemeli tuli junalla, minä pyörällä. Tulipahan taas, kun töihin mentiin.

Useita rakennustyömaita

Tilasin Helsingin Sanomat kuukaudeksi. Aikomuksenani oli asunnon hankkiminen Helsingistä. Maunulasta ilmaantui alivuokralaisasunto. Menin katsomaan. Vastassa oli leski, jolla oli Pekka-niminen poika. Hän esitteli huoneen, jossa myös hänen poikansa nukkui. Sovittiin, että menisin sinne asumaan.

”Lesken poika tavoitti minut asemalta. Viesti oli, että he hyväksyivät tarjouksemme.

Sain töitä Arteks-nimisestä firmasta, joka siihen aikaan rakensi autotaloksi nimitettyä rakennusta Kampin ylälaitaan. Mestari, joka otti porukkaan, oli Tauno Viherketo, josta tuli pidempiaikainen työnjohtajani.

En kauan ollut ollut sekatoisissa, kun puheeksi tuli kirvesmiestaitoni. Hommasin vehkeeni paikalle ja aloitin hommat. Oltiin samassa porukassa kolmatta vuotta, vaihdettiin firmaakin hänen kanssaan. Yhteisiä rakennuskohteitamme olivat muun muassa autotalo, Työväen Säästöpankki, konttoriremontti, Vakuutusyhtiö Sammon talo ja käärmetalo Herttoniemessä.

Sitten vuonna 1960 lähdin kesälomalle. Sitä ennen olivat kotona katsonneet Maaseudun Tulevaisuudesta myytäviä maapaikkoja. Olivat huomanneet Haminassa myytävänä olleen paikan.

Tapani Merta:

Tapanin Muisteloit

osa 9

Olin aikaisemmin sanonut meneväni käymään Lappeenrannassa. Kotona sanoivat, että menisin katsomaan sitä Haminan paikkaa, kun se oli matkan varrella. Kävi niin, että kun tulin Haminaan tuo Tikkamäen paikka vaikutti kohtuullisen hyvältä. Joskin rakennukset olivat huonot, vaikkakin korjauskelpoiset. Paikka tuntui suojaiselta verrattuna Metsämaan aukeaan, eikä hintakaan ollut paha. Ja olihan se lähellä kaupunkiakin.

Tarjous Haminan tilasta

Soitin naapurin Einolaan. Pyysin heitä sanomaan Eemelille, että lähtisi katsomaan. Eemeli tuli ja innostui kovasti hieromaan kauppa lesken kanssa. Tarjosimme 200 000 markkaa vähemmän kuin, mitä oli pyyntö. Eemeli olisi tehnyt kaupat 4 600 000 markalla (markasta tehtiin myöhemmin penni, eli kauppahinta olisi ollut 46 000 ”uutta” markkaa).

Aikaisemmin oli ollut puhetta, että jäisin kotiin, jos kaupat syntyisivät. Itse sanoin Eemelille, etten ollut mukana kaupassa, jos hintamme ei hyväksyttäisi. Eemeli ehti lähteä kotiin Metsämaalle ja minä linja-automasemalle vartumaan Lappeenrannan autoa. Lesken poika tavoitti minut asemalta. Viesti oli, että he hyväksyivät tarjouksemme.

Minä soitin siitä paikasta Einolaan. Eemeli tuli takaisin, ja kaupanteko alkoi. Kaupan hintaan sisältyi irtaimisto, hevonen, kaksi lehmää, kaksi emakkoa ja karju sekä maatalousirtaimisto, Zetori A25, puimakone ym.

Eemeli sai myytyä Metsämaan paikan kuusi hehtaaria naapurin Ylärakkolalle, joka oli myös siirtolainen, kotoisin Vahvialasta, rajan pinnasta. Toisen maapalan viisi hehtaaria osti Sinkkosen Sulo, Kurkijoen Sorjosta. En tiedä, miten paljon Eemeli Metsämaan pelloista sai. Niitä kaupakkirjoja en nähnyt. Metsämaan metsä jäi vielä Eemelille.

Minulle myöhemmin tehdyllä kaupalla jäi tilan velkoja maksettavakseni 31 500 markkaa, mutta eläkkeiden ja siihenastisen elämäni aikana tekemäni työn lisäksi katsoin sen riittävän. En mielestäni olisi ansainnut vuosia kestävästä nalkutusta siitä, että olivat kenkänneet (antaneet) minulle tilan. Monesti olen ajatellut, miten

paljon helpommalla olisin päässyt vaikkapa menemällä satamaan töihin ja tekemällä pesäeron.

Se siitä. Eletty, mikä eletty. Uskoisin äidin olleen enemmän puolellani, koska viimeisinä aikoinaan ennen kätensä katkaisemista kerran maitoa hakiessaan ilmaisi tunteuksiaan, jotka olivat ihan myönteisiä.

Unia ja tunteuksia

Tähän väliin voisin kirjoittaa omista unistani ja tunteuksistani Helsingissä. Majapaikassani Helena Niskasen alivuokralaisena muistan Helenan suvun mukana Pietarista tulleen taulun, joka oli vastapäätä vuodettani. Taulussa oli puistomaisema ja taivasta. Se oli niin elävästi maalattu, aurinkoinen ja kesäinen, että se vieläkin joskus tulee mieleeni. Johtuneeko lapsuudessa koetuista poutapäivistä?

Mieleeni tulee myös siellä näkemäni enteellinen uni, jossa sotilaita kuljettava juna ajoi ohitsemme. Minäkin pyrin kyytiin, mutta ajoivat pois. Olen jälkeen päin ajatellut talomme sijaintia, sillä siellä vielä 1960-luvullakin kulki sotilaita Haminaan ja sieltä pois.

Sitten näin omaa naimistani koskevan unen, joka on jäänyt mieleeni. Oli vanha valkoinen talo, jossa oli suuria koivuja pihassa. Siihen sisältyi tyttö ja virsta. Kolmas uni liittyy Eemeliin, joka oli olevinaan suonsilmässä, johon oli pudonnut. Autoin hänet ylös, mutta hän oli kevyt kuin paperi. Jostain puhuimme, ja hän lähti menemään. Pian tämän jälkeen Eemeli kuoli aivohalvaukseen.

Viimeisin henkinen tunteukseni oli, kun jouduin rytmihäiriön takia Haminan sairaalaan. Oli aika vaikea olo, kun odottivat rytmipalautuvan. Lopulta lääkärit päättivät palauttaa sen Imatran voimalla. Siinä maatesani tuli mieleen lapsuus. Oli vaneripäättyinen sänky, jossa makasimme Liisan kanssa.

Äiti käski aina lukemaan iltarukouksen. Ajattelin samaa rukousta, ja minulle tuli ihmeen hyvä olo. Ojensin käteni piikkimiehelle ja sanoin: ”Pistä hyvät unet.” Se toteutui sataprosenttisesti. Kun heräsin, oli sydämenrytmi paikallaan. Oli niin hyvä olo. Kun hoitaja tuli kysymään vointiani, hän kysyi: ”Mikäs nyt hymyilyttää?” Sanoin: ”Hyvä olo.”

Haminassa kuvattuna Tapani Merran perhe, johon kuului Tapanin lisäksi Raila-vaimo ja kaksostytöt.

Jouduin vanhenemiseni myötä hyvin usein käymään sairaalassa. Kerran eturauhasen höyläyksessä, kerran leukaluun takia (hammasmätä levisi leukaluuhun) ja kaksi kertaa tyrän takia. Kaikissa näissä tapauksissa herääminen oli vaikeampaa.

Vakka kantansa valitsee

Palaan uuden Haminan kotimme tapahtumiin. Aluksi asuimme siellä kaikki sisarukset paitsi Liisa, joka oli naimisissa Keski-Suomessa metsäteknikko Vilho Lehtosen kanssa. Tuula kävi junalla oppikoulua Inkeröissä, Matti Haminan yhteislyseota. He pääsivät kaikki ylioppilaisiksi. Tuula pääsi sihteeripolitoon. Matti-poika pääsi Tampereen Teknilliseen Korkeakouluun. Minä puolestaan agraarin unelmineni maksoin velan lyhennyksiä, kunnes tapasin tytön, josta oli tuleva lasteni äiti.

”Minulla ja Liisalla tunteet olivat pinnassa. Matti katseli ihmeissään, oliko siellä mitään koskaan ollutkaan.

Uneni kävi taaskin toteen, sillä löysin elämäkumppanin Karhulasta, jossa oli valkoinen talo ja suuria koivuja tontilla. Talossa asui pariskunta, jolla oli tytär Raili. Yritimme yhdessä. Lapset kasvoivat. Rakensimme oman asunnon.

Tuli uutta maksettavaa, rakennuslainaa ym. koneiden ostoa. Kasvatettiin sikoja. Vuodet vierivät huomaamatta. Ensin lähti Eemeli, sitten äiti kompastui sillalla, käsi tahtui. Se ei lähtenyt paranemaan huonon hoidon takia. Hänen sydämensä pysähtyi.

Surin äidin kohtaloa. Hän olisi ansainnut paremman, koko hänen elämänsä meni

taistelussa paremman huomisen puolesta. Olisi varmaan hänen elämänsä ollut toisenlainen, jos ei olisi pariutunut Eemelin kelkkaan. ”Vakka kantensa valitsee”, tuumi Elvi. Kaikilla meillä on oma kohtalomme, emme voi sille mitään. Jokaisella on oma lusikkansa jo syntyessään.

Elämä asetui taas uomiinsa. Viljeltiin maata ja kasvatettiin sikoja, josta saimme niukan mutta samalla antoisan toimeentulon iloineen ja suruineen. Olin jo pienestä pojasta asti haaveillut omasta talosta pois ihmisten nurkista.

Kun asuimme jo omassa talossa, otti Eemeli tavakseen tulla räyhäämään milloin mistäkin. Mitä hän oli rakentanut ja pannut kuntoon, vaikka ei ollut pannut tikkua ristiin. En muista, että olisi kylvänyt tai kyntänyt edes silloin, kun oli isäntä. Sanoikin itse sattuvasti aika pieneen kokoonsa viitaten takapuolensa olevan niin lähellä maata, että vetää siemenet kasaan. Se siitä. Emme olleet enää puheväleissä. Yritti kyllä monta kertaa, mutta en välittänyt. Tiesin saman rallatuksen alkavan uudelleen.

Ei enää kiveä kiven päällä

Eräs mieleen painunut asia oli matka Kurkijolle. Vuosi oli 1991. Olimme silloin liikkeellä kolmestaan: Liisa, Matti ja minä. Silloin elettiin vielä Neuvosto-aikaa, piikkilankojen tiukkaa vartiointia. Rajalla olimme pikkubussissa. Autossa olivat myös Kauko Soikkeli, Eino Julma ja Siiran veljekset.

Jo Viipurissa ihmettelin, kuinka hoitamaton ja kurrannäköistä kaikki oli. Muolaan paikkeilla tuli suuri lehmäläuma maantiellä meitä vastaan. Tiet olivat vielä silloin kuoppaiset, suomalais-

Matti Merta ajokortin saadessaan.

ten jäljiltä. Kiviniemessä katselimme Vuoksen suuruutta ja monenkirjavaa porukkaa, musikkaa ja Pietarin kaunottaria.

Saavuttiin Hiitolan rajalle, josta alkaa Karjalan tasavalta, oli piikkilanka-aitoja ja tiukka vartiointi. Bussikuski tiesi antaa tupakat vartiomiehille, jolloin päästiin nopeammin lähtemään. Tultiin Kurkijoelle Lopottiin tai kirkonkylään. Siellä oli vielä aika paljon vanhoja rakennuksia polttamatta, kirkkokin.

Emme voineet kuitenkaan jäädä Lopottiin, sillä majoituksemme oli Lahdenpohjassa. Rivitalon päätyhuoneessa ryssän rakentama haju oli eksoottinen. Yön yli meni jotenkuten. Seuraavana päivänä vuokrasimme kolmesta auton ja lähdimme kohti Kurkijoen Tittoa. Titon tie oli niin huono, ettei autolla päässyt perille. Kaksi kilometriä meidän täytyi kävellä.

Kaikki tuntui kotoisalta, vaikkei ollut enää kiveä kiven päällä. Ei yhtään rakennusta missään. Minulla ja Liisalla tunteet olivat pinnassa. Matti katseli ihmeissään, oliko siellä mitään koskaan ollutkaan. Meillä oli kuski mukana kävelyretkellä. Keitimme kahvit ja söimme eväitä, joista Liisa tarjosi kuskillekin.

Tulimme takaisin Lahdenpohjaan. Huone, jossa asuimme oli hurjassa kunnossa. Likavesi oli tulvinut lattialle. Pelastimme tavaramme. Kauko ja Siiran veljekset olivat toisessa huoneessa. He olivat myös palanneet kotimatkalta ja tiesivät, missä matkanjohtaja asui. Saimme häneen yhteyden, ja kuski tarjosi Sortavalan matkaa meille korvaukseksi.

Itse oli, että se ränsistynyt kaupunki oli pystyssä ja sellaisena kuin suomalaiset sen olivat jättäneet. Samoin oli Lahdenpohja. Silmiimme pistivät suuret kolhoosinavetat, joita oli siellä täällä matkanvarrella. Silmään pistivät niin ikään suuret haisevat lantakasat, joista tuli hajua kuin paperitehtaalta.

Näin me vanhenemme

Liisalle matka jäi viimeiseksi, sillä vielä samana ke-

sänä hän joutui kolariin Vil lensä kanssa, ja molemmat menehtyivät. Taas tuli haitteita oli pitkäsi aikaa. Kävimme vielä usein kotiseutumatkalla. Eräällä matkalla olivat mukana Tuula ja Liisan poika Hannu Leinonenkin vaimoineen. Kaikki ihmettelivät samaa, missä olivat kaikki 57 taloa ja laddot pelloilta.

Kerran kylän aukealla tuli vastaan suuri lehmälauma ja äijä ratsun selässä ja kaksi metrin korkuista koiraa paimentamassa laumaa. Äijä oli perustanut hotellin entisen opiston asuntolaan, ja kävijöitä tuntui riittävän. Melkein kaikki elossa olevat karjalaiset ovat käyneet kotiseutumatkalla, monet jopa useita kertoja. Alkuun toisilla oli tapana viedä kaiken maailman lahjat mukanaan, Suhnan tyhmyyttä.

Kävimme Viipurissa jo ennen näitä Karjalan matkoja. Oli vielä 1980-luku, kun Lappeenrannasta alkoivat tehdä kanavaristeilyjä Viipuriin. Niistä jäi mieleeni kanavan veteen kaatuneet puut ja ryssien maastoautot, jotka seurasivat laivan kulkua. Mukana oli vanhoja kommunistiakkoja, joista ryssän limppu oli maailman parhainta leipää, vaikka kauppa, josta leipiä ostivat, oli paskainen, ja leivät pyörivät ilman kääreitä jopa lattialla, joka ei ollut niitä puhtaampia.

Minä ostin haitarin ja pari viinapulloa, jotka tytöt ja äitinsä kävivät tyhjentämässä maahan kuultuaan kiellosta viedä viinaa Suomen tullen läpi. Oli juhannus, ja tullimiehetkin olivat päissään.

Olemme myös käyneet Kurki-juhlilla Loimaalla melkein joka vuosi. Myös opistolaisten tapaamisissa olen käynyt. Nekin ovat alkaneet hiipua, kun sen ajan ihmiset alkavat harmaantua. Liisan vanhin poika järjesti 50-vuotisjuhlaansa Viron maalla, jossa hänellä on huvila. Sielläkin vielä töröttävät harmaantuneet kolhoosinavetat pitkin tien varsia kuin luurangot Neuvosto-ajalta. Tuulakin täytti 60 vuotta ja jäi eläkkeelle. Hän järjesti näyttävän juhlan Helsingin Kaisaniemessä.

Näin alkaa Tapanin elämä kalliuta kohti iltaa.

Loppu.

Tapani Merta.

Kilpailuun osallistuneet ja etenkin jotain voittaneet onkijat loistivat kilpaa auringon kanssa Revaskerin sillan töyräällä.

Hiitolan Pitäjöseuran onkikilpailut Porissa Kallaa pyyvvetti... ja saatiiki

Hiitolan Pitäjöseuran onkikilpailu järjestettiin 25.8. meren rannalla, Revaskerin sillan töyräällä. Kilpailu käytiin kauniissa aurinkoisessa säässä, mukana oli 25 innokasta kalojen narraajaa. Pitkämatalaisia jäseniämme oli saapunut kilpailuihin aina Tampereelta ja Orivedeltä asti. Iloksemme myös Kalakurjet (Kurkijoki) ottivat kilpailukutsun vastaan ja saapuivat Loimaalta naapuripitäjäläisten järjestämiin mittelöihin.

Saalista nousi yhteensä 16,99 kiloa. Suurimman saaliin eli 1,6 kiloa sätkivää

sai Tapani Lötjönen. Kiertopalkintona hän sai vastaanottaa Suodenniemen Säästöpankin lahjoittaman puntarin.

Suurin kala oli Leo Keselin onkima lahna, joka painoi 790 grammaa. Palkinnoksi Leo sai Jouko Ijäksen lahjoittama kylpytakki. Suurimman saaliin arvauskilpailun voiton jakoivat lähimmillä arvaussillan Terttu Veijalainen ja Leena Laaksila. Kaikkien tapahtumaan osallistuneiden kesken arvottiin lahjoituksina saatuja tuotteita. Hengessä mukana

Raija Laaksonen

Naisten sarja

1. Savolainen Armi 1,41 kg
2. Repo Saini 1,15 kg
3. Naskali Hilja 0,66 kg
4. Latva-Valkama Sari 0,48 kg
5. Laaksila Leena .. 0,44 kg
6. Veijalainen Terttu 0,39 kg
7. Kesseli Ilmi 0,14 kg
8. Kaljunen Aila -

Miesten sarja

1. Lötjönen Tapani 1,60 kg
2. Kesseli Leo 1,45 kg
3. Repo Martti 1,37 kg
4. Savolainen Kauko 1,28 kg

5. Vaitinen Martti . 1,26 kg
6. Ylönen Viljo 1,15 kg
7. Salmelainen Launo 0,88 kg
8. Häkli Eero 0,76 kg
9. Mäki Jouko 0,74 kg
10. Vihavainen Pertti 0,66 kg
11. Salmelainen Pauli 0,41 kg
12. Honkala Jon 0,28 kg
13. Veijalainen Lauri 0,27 kg
14. Ijäsen Jouko 0,17 kg
15. Ahokas Teuvo . 0,12 kg
16. Kaljunen Seppo 0,04 kg
17. Valkeapää Pekka -

50 VUOTTA SITTEN...

Saimi Hukkanen 70-vuotias

70 vuotta täyttää 17.9.1957 Helsingissä johtajatar Saimi Hukkanen (o.s. Sorri). – Hän on syntynyt Pulkkilassa ja valmistuttuaan opettajaksi Helsingin Suomalaisessa Jatko-opistossa toiminut opettajana Kurkijoen Maamiesopistolla pidetyssä yksityisessä yhteiskoulussa 1914-19, johtajattarena Jaakkiman yhteiskoulussa 1919-22, Varkauden yhteiskoulussa 1923-27, Elisenvaaran yhteiskoulussa 1927-40, talvisodan jälkeen Kiuruvedellä 1940-42 sekä uudelleen Elisenvaaran yhteiskoulussa 1942-55 koulun toimiessa ensin 2 v. Elisenvaarassa, 4 v. Suolahdessa ja Kyrössä 1948-55. Tästä ajasta hän on ollut suurimman ajan koulun johtajattarena, tyttöjen valvojana ja vararehtorina.

Johtajatar Hukkanen on kuulunut Lotta Svärd -yhdistykseen sen perustamisesta lähtien lakkauttamiseen saakka. Eläkkeelle siirtyttyään on hän koonnut

ja kirjoittanut perustamansa Elisenvaaran yhteiskoulun historian.

Kurkijokelaisen lukijakunnasta on hyvin suuri osa tullut monin tavoin kosketuksiin Saimi Hukkasen lämpimän, kokoavan persoonan kanssa. Useat hänen oppilainaan, toiset taas muissa yhteisissä tehtävissä. Kurkijoen 1920-40-luvun kasvat olisivat olleet paljon köyhemmät varsinkin koulu- ja kulttuurityön kohdalla, ellei hän olisi ollut mukana.

Lehdellemme on ollut onni lukea hänet myös

avustajiinsa. Kun hän erittäin pirteänä aloittaa elämänsä kahdeksannen kymmenluvun yhtyy Kurkijokelainen niihin onnitteluihin, joita hän varmasti runsain mitoin saa osakseen.

(Kuvan julkaisemme seur. num.)

Edellä oleva syntymäpäivä uutinen on julkaistu tasan 50 vuotta sitten Kurkijokelaisessa nro 37/14.9.1957.

Eskon puumerkki

Vampulasta visiitillä Säkylässä

Puolitusinaa Vampulan Karjalaista kävi visiitillä nykyisin Säkylässä asuvien Ella (o.s. Heikinmaa) ja Jouko Sihvosen luona. Enemmänkin olisi lähtijöitä ollut, mutta kaunis sää vaati monen jäämään sadonkorjuutehtäviin.

Kurkijoelta tuli Vampulaan noin 600 siirtokarjalaista. Kotikylinä olivat olleet pääasiassa Tervu, Vätikkä, Saares, Jokiranta ja Metsikko. Sinne johtavat isäntienkin juuret. Sihvosen perhe asui Kurkijoella Tervussa ja Heikinmaat Saareksessa, muutaman kilometrin päässä nykyisestä rajasta lähellä Parikkalaa. Molempien perheiden evakkomatkat päättyivät lopulta Vampulaan.

Maanviljelyksestä luovuttuaan Ella ja Jouko muuttivat Säkylään, mihin he olivat kutsuneet entisiä tuttujaan. Vampulan Karjalaiset ry:ssä on nykyisin yli 30 jäsentä. Seuran aikaisempi puheenjohtaja Eino Heikinmaa kertoi toiminnan olevan vakaata, leppoisaa rauhallista kuten muissakin seuroissa, missä nuorempia on mukana toimin-

nassa vain muutamia. Hänen mukaansa tulevaisuuden malli on laajemman alueen karjalaisten yhteinen seura, missä yhdyshenkilöt hoitavat paikallisten asioita vetäjiin päin. Näin siksi, että vastuunkantajia ei tahdo löytyä edellisten jättäessä tehtävänsä.

Vampulan Karjalaiset on kuitenkin löytänyt uuden sihteerin. Kaarina Leppämäki on ottanut vastuun harteilleen. Hän kävi kesällä ensimmäistä kertaa äitinsä (Vieno o.s. Kainulainen) sekä miehensä äidin kotipitäjässä Kurkijoella. Sieltä tarttui mukaan matkamuis-tona kotitalalle tuotu vehka.

Kurkijoen matkalla kesällä olleet visiitiläiset pohtivat kotitalojensa koh-taloa. Joku oli sitä mieltä, että pelkät rauniot ovat sitenkin lohdullisemmat kuin lahoamaisillaan oleva, tuohella ja pahvilla paikattu talo. Toiselle olivat nyky-asukkaat todenneet, että aidat eivät ole suomalaisia varten, vaan omaisuus täytyy suojella paikallisilta.

Myös evakkoelämästä löydettiin hyviä puolia. Ilman sitä olisi jäänyt monia

Elisenvaaran koulun ja lukion,
entisen Elisenvaaran yhteiskoulun

80-vuotisjuhla

la 17.11.2007

Näyttelyt avoinna koulukeskuksessa
koko päivän klo 11 alkaen

Onnittelujen vastaanotto juhlasalissa
klo 11-12.30

Päiväjuhla salissa klo 13-15

Juhlakahvitus klo 15-16

Luokkakokouksia on mahdollisuus pitää
koulukeskuksessa klo 15-18, (yhteyden-
otot: Sirpa Peltonen puh. 050-599 3715,
sirpa.peltonen@poytya.fi.)

Iltamat juhlasalissa klo 18-23

Tarkemmat päivä- ja iltajuhlan ohjelmat ilmoitetaan
myöhemmin. Illalliskortit (25 €) iltamiin lunastetta-
vissa lokakuun alusta alkaen 8.11.2007 mennessä
koulun kansliasta tai Pöytyän kunnan Kyrön ja
Riihikosken toimipisteistä.

Tiedustelut koulukeskuksen kansliasta
puh. * (02) 486 510 tai www.elisenvaara.fi

Rehtorit

kokemuksia vaille. Puhumattakaan siitä hyödyistä, mikä karjalaisten tuomilla perintötekijöillä oli uinuvien kyläyhteisöjen liian suppean elinpiirin pelastajana.

Karjalaiseen tapaan muutamankin ihmisen vilkas haastaminen rönnyli ja

irrotti aina välillä hersyvän naurun. Kaiken muun lomassa ehti Jouko puristella harmonikasta muutaman kappaleen ja maalausta sekä posliinitöitä harrastava Ella esitellä naisväelle kätensä jälkiä.

Kullervo Huppunen

Joukko Vampulan Karjalaisia visiitillä Säkylässä eli vasemmalta Eino Heikinmaa, Mirja Uotila, Kaarina Leppämäki, Hilja Taivainen, Jouko Sihvonen, Ella Sihvonen, Tuulikki Sipiläinen ja Veikko Sipiläinen Sihvosten pihamaalla.

Elisenvaaran
yhteiskoulu 80 v.
17.11.2007

Nyt on aika muistella menneitä ja järjestää

luokkakokous

Tarjoamme entisille Elisenvaaran koulun ja lukion oppilaille mahdollisuuden järjestää luokkakokouksensa koulun tiloissa 80-vuotisjuhlan yhteydessä lauantaina 17.11. klo 15-18.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset:
Sirpa Peltonen, puh. 050-599 3715

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Kansainliittoon	6. muilutus
2. vuoksi ja luode	7. jalkine
3. Teuvo Tulion	8. pajulinnuksi
4. sienilaji	9. Lappeenrannassa
5. Vantaalla	10. pieksu

Erikkoishammasteknikko

EHT-
liiton
jäsen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan. Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa! MELLILÄN HIRSITYÖ Ysitie 345, 32300 MELLILÄ Kotimaan myynti: Juhani Eklund p. 0400-530 979 e-mail: myynti@erlund-house.com

TILAA
Kurkijokelainen

Asianajaja

ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
AA, VT Katri Ranta-Eskola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma-pe 12-18, la 10-14

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Käsi- ja kellokäsittelyt
- Konekäsittelyt
- Korurakentaminen/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikäsittelyt

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kauppungintaloa vastapäätä)